

NISA – PŘESHraniČNÍ ROZVOJ VENKOVA
Program Phare CBC '97

Subprojekt No CZ 9701 / 05.02.02.01

ROZVOJOVÉ STUDIE VENKOVSKÝCH MIKROREGIONŮ

MIKROREGION JIZERA

**PROGRAM ROZVOJE
PĚŠÍ TURISTIKY A CYKLOTURISTIKY**

PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

ZAKÁZKA

Název	NISA – PŘESHraničNÍ ROZVOJ VENKOVA Program Phare CBC '97 Rozvojové studie venkovských mikroregionů Subprojekt No. CZ 9701/05.02.02.01 Mikroregion Jizera Program rozvoje pěší turistiky a cykloturistiky Protipovodňová opatření
Zadavatel	ARR – Agentura regionálního rozvoje spol. s r.o. dceřiná společnost Euroregionu Nisa
Zpracovatel	SAUL s.r.o. Liberec, U Domoviny 491/1, LIBEREC 4
Datum zpracování	říjen 2000

AUTORSKÝ KOLEKTIV

Vedoucí garant, koordinátor celého projektu	Ing. Oldřich Lubojacký
Vedoucí řešitelského týmu	Ing. arch. Libor Pitelka
Spolupráce	Ing. Ladislav Křenek Ing. Pavel Odehnal Ing. Lucie Ježková Ing. Karel Žižka

Konzultace za zadavatele, účast na workshopech	Ing. Tomáš Šámal

OBSAH

Kapitola	Stránka
A. Program rozvoje pěší turistiky a cykloturistiky	
1. Úvod	3
Analýza	
2. Vymezení řešeného území	3
3. Širší dopravní vztahy	3
4. Cyklistické trasy	4
4.1. Stávající zpracované projekty a studie	4
4.2. Vyznačené cyklotrasy	4
4.3. Koncepce celostátně značených cyklotras	4
5. Turistické trasy	4
Koncepce řešení	
6. Cíle a opatření v oblasti pěší a cykloturistiky	5
7. Celková koncepce vedení tras	12
7.1. Návrh propojení turistických stezek	12
7.2. Celostátní cyklotrasa č.14, cyklostezka Pojizeří	12
7.3. Návrh cyklotras místního významu	13
8. Technická, stavební a organizační opatření	13
9. Orientační stanovení nákladů	14
10. Návrh služeb pro cykloturistiku	14
11. Návaznost na turistický informační systém	14
12. Závěry	16

B. Protipovodňová opatření	
Úvod, popis opatření	17
Závěr, odhad stavebních nákladů	19
Seznam použitých zkratk	20

GRAFICKÉ PŘÍLOHY	Měřítko
Silniční síť – stav	1:25000
Turistické stezky, cyklotrasy, cyklostezky (stav a návrh)	1:25000
Protipovodňová opatření	1:25000
Stabilizace ekosystémů (navrhované prvky ÚSES v území)	1:25000

A. PROGRAM ROZVOJE PĚŠÍ TURISTIKY A CYKLOTURISTIKY

1. ÚVOD

Program rozvoje pěší turistiky a cykloturistiky v mikroregionu Jizera je součástí zpracované Rozvojové studie MR.

V této studii byl kladen po dohodě se zástupci mikroregionu zvláštní důraz na prioritní oblasti:

- rozvoj cestovního ruchu
- zemědělství a údržba krajiny
- protipovodňová opatření

Program podrobněji rozpracovává opatření Rozvojové studie mikroregionu z oblasti cestovního ruchu 3.1. „Vytvoření podmínek pro rozvoj cykloturistiky, turistiky a vznik doprovodných služeb.“

Program řeší využití vlastního území mikroregionu pro cykloturistiku návrhem hlavních tras a jejich nezbytného vybavení souvisejícími službami.

V širších vztazích navržené cyklotrasy navazují na existující a připravované cyklotrasy celostátního i regionálního významu, cyklotrasy v Českém ráji a v bývalém VVP Ralsko.

Celý Program byl připraven ve spolupráci s pověřenými zástupci dotčených obcí. Závěry Programu jsou směřovány k možnostem využití dotací z existujících a připravovaných programů (např. PHARE, SAPARD, GRAND CR, POV apod.).

ANALÝZA

2. VYMEZENÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Mikroregion Jizera leží v jižním cípu okresu Liberec a sousedí se třemi okresy: Jablonec nad Nisou, Semily (kraj Liberecký) a Mladá Boleslav (kraj Středočeský). Dále sousedí s mikroregiony v Libereckém kraji - Podještědí na severu, Podkozákovo na východě, jižně od Příšovic se nalézají i vysoce turisticky atraktivní území CHKO Český ráj.

Řešené území mikroregionu je vymezeno jedenácti obcemi. Jsou to: Čtveřín, Kobylky, Lažany, Paceřice, Pěňčín, Příšovice, Radimovice, Soběslavice, Svijanský Újezd, Vlastibořice, Žďárek.

Terén mikroregionu je různorodý. Jižní část mikroregionu kolem řeky Jizery tvoří převážně rovinnaté plošiny (237 m a m) s vysokým podílem zemědělsky využívaných ploch. Směrem na sever se nadmořská výška zvyšuje, nejvyšších hodnot dosahuje v obcích Radimovice a Vlastibořice (419 m n.m.). Ve střední a severní části MR přibývá i zalesněných ploch. Část severní hranice mikroregionu tvoří v hezkém údolí říčka Mohelka. Dálkovým pohledům dominují Ještědský hřeben, Jizerské hory, Kozákov a Český ráj (Vyskeř).

3. ŠIRŠÍ DOPRAVNÍ VZTAHY

Území mikroregionu Jizera je, z dopravního hlediska, dostatečně obsluhováno stávající silniční sítí. Silnice II/279 a III/2791 umožňují dobré vazby v rámci připojení na nadřazené tahy silnic pro motorová vozidla I/10 (E 65) a I/35 (E 442).

Silnice I/10 (E 65) prochází jižní částí řešeného území a zprostředkovává dopravní vazby severní části ČR - centra osídlení Liberec a Jablonec nad Nisou, rekreační oblasti Jizerské hory a západní část Krkonoš, na Prahu a zbytek republiky. V pokračování na Harrachov (hranice PR) už má dvou-pruhové šířkové uspořádání.

Silnice I/35 (E 442) protíná východní část území a je vedena od křižovatky se silnicí I/10 (E 65) v Ohrazenicích severním směrem na Liberec a Jablonec nad Nisou, dále na Hrádek nad Nisou (hranice SRN). Trasa z Turnova na východ dopravně propojuje další velká města v severním pásu území ČR - Jičín, Hradec Králové, Olomouc, Rožnov po Radhoštěm (hranice SR).

Z hlediska samotného mikroregionu je významná silnice II/279 Podhora - Svijany, která propojuje silnici II/277 (Český Dub - Mnichovo Hradiště) se silnicí I/10 (E 65) - mimoúrovňová křižovatka.

Silnice III. třídy místně obsluhují obce v daném území a jejich síť je, proti jiným územím okresu Liberec značně hustší v severojižním i západovýchodním směru. Je to dáno vývojem osídlení i konfigurací terénu.

Dopravní zatížení silnic I. třídy je vysoké, okolo 15 000 vozidel/24 hod. Denní intenzity dopravy okolo 1 500 vozidel jsou na silnicích II/279 a III/2791 v příjezdových úsecích k silnicím pro motorová vozidla. Na silnicích III. třídy je intenzita dopravy nízká.

4. CYKLISTICKÉ TRASY

4.1. STÁVAJÍCÍ ZPRACOVANÉ PROJEKTY A STUDIE

Z hlediska stávajících zpracovaných projektů nebo studií se vymezeného území dotýká Generel cyklotras Euroregionu Nisa (1997), Základní systém cyklotras ČR stanovený Ústředím KČT Praha a koncept VÚC Český ráj.

Generel cyklotras v Euroregionu Nisa řešil cyklotrasy v rozsahu území okresů Semily, Jablonec nad Nisou, Liberec, Česká Lípa a částečně Děčín (Šluknovský výběžek). Podle významu byly trasy členěny na celostátní, regionální a místní. Celkově bylo území rozděleno do sedmi bloků a jeden z bloků řešil prostor jihovýchodní části okresu Liberec ve vazbě na Český ráj. Řešeným územím je v návrhu vedena cyklotrasa celostátního významu (Turnov - Liberec) a cyklotrasa místního významu (Sychrov - Pěnčín - Svijanský Újezd - Svijany - Mnichovo Hradiště).

Základní systém cyklotras v České republice, dle ústředí KČT Praha, rozděluje cyklotrasy na hlavní trasy I. a II. třídy a vedlejší III. a IV. třídy.

VÚC Český ráj řeší v této části území vazby na z Prahy značenou cyklostezku "Pojizeří".

4.2. VYZNAČENÉ CYKLOTRASY

V rozsahu řešeného území není vyznačena celostátní cyklotrasa č. 22 ani žádné jiné cyklotrasy regionálního nebo místního významu.

4.3. KONCEPCE CELOSTÁTNĚ ZNAČENÝCH CYKLOTRAS.

Územím regionu prochází, v rámci základního systému cyklotras v ČR, celostátně významná hlavní trasa II. třídy č. 14 Praha - Nymburk - Jičín - Turnov - Liberec - Hrádek nad Nisou - hranice SRN. Cyklotrasa je částečně vyznačena z Liberce do Hrádku nad Nisou a v Českém ráji. Do území vstupuje v jihovýchodní části ve směru od Turnova s využitím mostního objektu přes silnici I/10 (E.65) v prostoru Čtveřina. Pokračuje v trase silnice III/2791 na Husu, Sychrov (turisticky vyhledávaný cíl - zámek) a Radimovice (železniční zastávka). Dále je vedena po silnici III/27710 na Trávníček, kde odbočuje severním směrem na Český Dub (silnice III/27711). V tomto úseku má k řešenému území tangenciální polohu. Při celkovém hodnocení lze konstatovat, že cyklotrasa č. 14 je vhodně koncipována do tras silnic III. třídy s malým provozem.

5. TURISTICKÉ TRASY

Území mikroregionu leží, kromě severní části kolem Radimovic a Sychrova, mimo hlavní turistické aktivity.

Hlavní turistické trasy - červené značení:

Ještěd - Český Dub - Vrchovina - Sychrov (značka ukončena v místě před zámkem)

Hlavní turistické trasy - modré značení :

Český Dub - Trávníček - Vlastibořice - Sychrov - Sedlejšovice - Hodkovice nad Mohelkou (prochází územím)

Jako závadu je možné uvést ukončení červeně značené turistické trasy v Sychrově bez možnosti dalšího pokračování do okolních historicky, kulturně nebo vlastivědně zajímavých míst východním a jižním směrem.

Záměry KČT jsou stávající síť značených stezek zvláště plošně nerozšiřovat, případně se zaměřit na zvýšení kvality značení a doplňkových prvků. Nicméně lze navrhnout některá účelná propojení na zvýšení atraktivity a zlepšení návaznosti turisticky vyhledávaných center.

KONCEPCE ŘEŠENÍ

6. CÍLE A OPATŘENÍ V OBLASTI PĚŠÍ TURISTIKY A CYKLOTURISTIKY

Cestovní ruch je jedním z odvětví, jehož rozvoj doprovází multiplikační efekt. Velkou měrou přispívá nejen k rozšiřování pracovních příležitostí, ale dokonce na sebe váže další odvětví - působí na dopravu, na turistická zařízení poskytující stravování a ubytování, ovlivňuje služby cestovních kanceláří, průvodcovské služby, turistický informační systém a mnoho dalších služeb souvisejících s doprovodným programem cestovního ruchu.

Do cestovního ruchu vstupuje soukromý i veřejný sektor, což znamená velký ekonomický přínos, který se promítne do hrubého domácího produktu, do platební bilance státu, dále tvoří příjmy státního rozpočtu, ovlivňuje příjmy místních rozpočtů obcí. Jeho rozvoj podporuje investiční aktivity. Mimo tyto převážně ekonomické důsledky je znám i velký přínos kulturní. Především se jedná o péči a udržování starých historických památek, zachování tradic a snahu zvýšit atraktivnost dané oblasti, což přispívá k rozvoji území. Tento rozvoj musí probíhat s ohledem na ochranu životního prostředí.

Z výše uvedeného vyplývá, že rozvoj cestovního ruchu ve velké míře ovlivňuje i budoucnost dané oblasti.

Smyslem koncepce rozvoje CR v řešeném území je vymezení oblastí, na které by měla být soustředěna hlavní pozornost, definice stěžejních cílů a úkolů důležitých pro rozvoj území. Konkrétní cíle slouží jako východisko pro odvození jednotlivých opatření, aktivit (projektů). Na základě posouzení poznatků z analýzy řešeného území byly stanoveny následující cíle cestovního ruchu a posléze i dílčí cíle cykloturistiky:

- zvyšování kvality a rozsahu služeb a celoročního využití kapacit cestovního ruchu, rozvoj vhodných forem turistiky, posílení propagace a marketingu, respektování zásad ochrany přírody a krajiny.

Návrh opatření v oblasti cykloturistiky

Níže uvedená struktura a specifikace jednotlivých opatření vychází z metodiky požadované pro předkládání projektů v rámci podpory ze strany EU.

Opatření je intervence či sada intervencí nebo činností ve strategických prioritních oblastech přispívající k dosažení celkových cílů.

Ke každému opatření je nutno vymezit obecné cíle, jichž má být realizací opatření dosaženo, dále vymezení aktivit vhodných pro podporu v rámci opatření a specifikaci výstupů opatření (kvantifikace kapacit).

Pro lepší přehled se uvádí časový úsek realizace opatření (doba trvání), popř. ještě vazba na ostatní opatření, příp. způsob komunikace zúčastněných institucí a veřejnosti při realizaci opatření.

- 1. ROZŠÍŘENÍ SLUŽEB PRO TURISTIKU A CYKLOTURISTIKU V PROSTORU MR JIZERA**
- 2. ROZVOJ A ÚPRAVA STÁVAJÍCÍCH, ZŘIZOVÁNÍ A REALIZACE NOVÝCH CYKLOTRAS**
- 3. ROZDĚLENÍ, VYZNAČENÍ A DOPLNĚNÍ CYKLOTURISTICKÝCH TRAS**
- 4. PROPAGACE, MARKETING A MANAGEMENT**
- 5. POSÍLENÍ A ROZVOJ DALŠÍCH TURISTICKÝCH ATRAKTIVIT**

OPATŘENÍ 1. ROZŠÍŘENÍ SLUŽEB PRO CYKLOTURISTIKU V PROSTORU MR JIZERA

Stručná charakteristika:

Jedním z velkých problémů řešené oblasti je malá základna poskytovaných služeb.

Cíle opatření:

- vytvoření podmínek pro příjemný pobyt turistů v regionu (příspěť ke zvýšení počtu návštěvníků a ke zvýšení příjmů z cestovního ruchu)
- vytvoření nových pracovních příležitostí
- zajištění dostatečného počtu spojů pro přepravu jízdních kol v sezóně (ČD)
- rozmístění úschoven a odkládacích stojanů pro kola
- zřízení občerstvovacích zařízení
- vybudování systému půjčoven kol
- zajištění odborně technického servisu

Aktivity naplňující opatření:

1.1.	Zřízení půjčovny kol např. v Příšovicích. Využít lokality, kde je možno zaparkovat vozidlo a přenocovat, v místech napojených na přístupy do oblasti. Půjčovna by měla být napojena na další půjčovny mimo region (Turnov, Mnichovo Hradiště) s možností vrátit kolo jinde.
1.2.	Vybavení půjčovny jízdních kol technickým servisem (v půjčovně si nechat odborně opravit i vlastní kolo).
1.3.	Umožnění návštěvníkům uschovat kolo. Úschovny musí být kryté a zabezpečené. V místech nesjízdné přístupové cesty k turisticky atraktivní lokalitě umístit stojany pro zabezpečení odložených kol. Úschovna by měla být např. v Radimovicích – ve vazbě na zámek Sychrov, v Příšovicích „u Písečáku“, apod... .
1.4.	Rozšíření podnikatelských aktivit - stravování, - ubytování. Na křižovatkách cyklistických tras zřídit občerstvovací zařízení, vč. sociálního zařízení, umožnit cenově přijatelný nocleh včetně úschovy kola (např. Radimovice,...). K poskytovaným službám patří i prodej základních náhradních dílů na kolo (duše, lanka), možnost telefonicky požádat o pomoc v případě nehody.

Realizační výstupy opatření:

- nabídka nových pracovních míst v dané oblasti
- vznik nových subjektů zabývajících se cestovním ruchem
- zajištění konkrétního investora na vybudování půjčovny a nákup jízdních kol
- vznik občerstvovacích zařízení vč. zajištění noclehu
- zavedení prodeje základních náhradních dílů na kolo do rozšířeného sortimentu občerstvovacích zařízení
- nalezení a zřízení vhodných míst pro úschovny kol a odkládací stojany
- zřízení telefonického spojení v občerstvovacích (informačních) zařízeních
- zvýšení využití zařízení cestovního ruchu
- zvýšení ekonomických příjmů obcí

Realizace programu:

2000 - 2006

Vazba na jiná opatření:

Spjato s opatřeními "2" a "3".

OPATŘENÍ 2.**ROZVOJ A ÚPRAVA STÁVAJÍCÍCH CYKLOTRAS, ZŘIZOVÁNÍ A REALIZACE NOVÝCH CYKLOTURISTICKÝCH STEZEK****Stručná charakteristika:**

Využití stávajících silnic nižších tříd, místních a účelových komunikací pro cykloturistické trasy je v řešeném území převážně možné, ale v některých úsecích je nezbytné zajistit opravy povrchu, případně úpravy šířkového uspořádání. Cyklostezka "Pojizeří" je samostatná segregovaná trasa bez přístupu automobilové dopravy.

Cíle opatření:

- opravy stávajících komunikací
- zřizování a realizace nových cyklotras

Aktivity naplňující opatření:

2.1.	Oprava povrchů stávajících komunikací navržených pro cyklistické trasy.
2.2.	Zřizování a realizace nových cyklistických stezek spojujících zajímavé lokality řešeného území. Nové trasy je nutno vést s ohledem na ochranu životního prostředí.

Realizační výstupy opatření:

- zajištění odborné firmy na rekonstrukci vozovek
- zajištění firmy, která provede osazení dopravního značení
- zmapování a zpřístupnění zajímavostí v řešené oblasti
- zřizování a realizace nových cyklotras
- napojení cyklotras na již existující cyklotrasy mimo řešené území
- zvýšení ekonomických příjmů obcí

Realizace programu:

2000 - 2006

Vazba na jiná opatření:

Spjato s opatřeními "1" a "3".

OPATŘENÍ 3. ROZDĚLENÍ, VYZNAČENÍ A DOPLNĚNÍ CYKLOTURISTICKÝCH TRAS

Stručná charakteristika:

Očekáváme, že oblast MR Jizera bude navštěvovat větší množství turistů s širokou paletou zájmů, fyzickou zdatností a s různými typy kol. Jiné nároky na trasu bude mít rodina s malými dětmi a jiné zdatný jezdec na horském kole. Někteří danou oblast budou znát, někteří tam budou poprvé. Všem těmto různorodým zájemcům je třeba vyjít vstříc.

Cíle opatření:

- umožnění návštěvníkům zvolit si nejlepší trasy dle jejich zájmů a schopností
- napojení cyklistických tras na trasy v širším okolí, především dálkové trasy
- napojení na přeshraniční cyklistické stezky
- umožnění snadné orientace návštěvníkům jednotným značením tras včetně informačních map, směrníků apod.
- rozvojem infrastruktury pro cestovní ruch vytvoření základních podmínek pro pestré a poutavé nabídky regionu

Aktivita naplňující opatření:

3.1.	Rozlišení cyklistických tras dle několika hledisek: a/ dle tematického zaměření – cyklotrasy poznávací a rekreační b/ dle sjízdnosti terénu – přes rozrůstající se popularitu horských kol do dané oblasti přijedou i cyklisté s typem kola, které není výhradně určeno pro jízdu těžkým terénem. I tento návštěvník musí mít však možnost si vybrat zajímavou trasu, popř si horské kolo vypůjčit. c/ dle náročnosti – umožnit pobyt i rodinám s menšími dětmi, které neujedou náročnou trasu. Výše uvedené rozlišení nelze provést odděleně, ale musí se prolínat (turista by měl mít možnost předem získat podrobné informace o charakteru a zaměření jednotlivých tras).
3.2.	Označení tras dle jejich kategorie (barevné rozlišení, popř. číslo trasy).
3.3.	Zřízení a osazení na větších dopravních uzlech informační tabule a velké mapy s vyznačenými stezkami, křižovatky osadit rozcestníky pro snadnější orientaci v terénu (např. ve Svijanském Újezdu, Radimovicích, Vlastibořicích – Sedlíšče). Rozcestníky by měli obsahovat nejen vzdálenost od dané lokality, ale i další informace (např. občerstvení, památka atd.).

Realizační výstupy opatření:

- označení a rozlišení cyklostezek (barevné a číselné)
- osazení map a rozcestníků
- zkvalitnění a rozšíření nabídky regionu
- zvýšení počtu spokojených návštěvníků
- zvýšení ekonomických příjmů obcí

Realizace programu:

2000 - 2003

Vazba na jiná opatření:

Úzce spjata s opatřeními "1" a "2".

OPATŘENÍ 4. PROPAGACE, MARKETING A MANAGEMENT

Stručná charakteristika:

Prostor mikroregionu Jizera má potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, zvláště cyklistiky. Co ale dané lokalitě chybí, je lepší propagace. Nárůstem cestovního ruchu bude možno zajistit více finančních prostředků, a proto jednou z podmínek rozvoje cestovního ruchu je důsledné provádění marketingu a dostatečná účinnost propagace oblasti.

Cíle opatření:

- zvýšení povědomosti potenciálních turistů o mikroregionu Jizera v České republice, v Euroregionu Nisa i v zahraničí
- zajištění a distribuování propagačních materiálů
- výběr a vzdělávání obsluhy infocenter
- zvyšování kvality a nabídky služeb
- zvýšení příjmů z cestovního ruchu

Aktivita naplňující opatření:

4.1.	Zřízení základního informačního střediska v Radimovicích (v souvislosti se zámekem Sychrov - mapky, plánky, propagační materiál, tipy na výlety, nabídky ubytování).
4.2.	Provedení pečlivého výběru pracovníků pro obsluhu infocentra , dbát na další profesní rozvoj pracovníků.
4.3.	Propagace oblasti Jizera v součinnosti s Euroregionem Nisa (společné vydávání propagačních materiálů, účast na výstavách, informace na internetu).
4.4.	Vydání cykloturistického průvodce po MR Jizera s popisem stezek a důležitými informacemi v několika jazycích / česky, polsky, německy, anglicky /.

Realizační výstupy opatření:

- vybudování a rozvoj místních informačních systémů
- zřízení nových informačních středisek a rozvoj jejich služeb
- zvýšení profesionální úrovně pracovníků v oblasti cestovního ruchu
- zavedení systematiky a zlepšování vzájemné spolupráce v rámci propagace a marketingu v oblasti cestovního ruchu
- zvýšení využití zařízení cestovního ruchu
- zvýšení návštěvnosti zahraničních turistů, především z Euroregionu Nisa

Realizace programu:

2000 - 2004

Vazba na jiná opatření:

Opatření spjata s "5".

Návrh struktury a obsahové náplně cykloturistického průvodce po mikroregionu

<u>Název:</u>	Cyklistika v mikroregionu Jizera

<u>Obálka:</u>	- název materiálu, jméno mikroregionu (vyjmenovány členské obce) - fotografie s motivem cykloturistiky (např. s pozadím Ještědu, apod.) - vnitřní strana obálky bude obsahovat schématickou mapku mikroregionu s přehledem všech značených cyklistických tras. Na mapce bude znázorněna poloha měst/obcí, hlavní komunikace, vodní toky/plochy, to vše v návaznosti na okolí mikroregionu. Dále zde bude mapa znázorňující polohu mikroregionu v rámci Libereckého kraje. - na obálce na poslední straně (včetně vnitřní části) bude ponechán prostor na reklamu pro místní podnikatelské subjekty

<u>Vnitřní strany:</u>	- Na první straně bude několik malých schématických mapek mikroregionu, na každé bude vyznačena jedna cyklotrasa, popř. vymezený okruh. Cyklotrasy je vhodné pojmenovat – tématicky zaměřit (např. „Údolím Mohelky“, „Jablečná“....). - Tato stránka s přehledem cyklotras bude doplněna textem popisujícím daný mikroregion. - Na každé další stránce (dvoustraně) bude popisována podrobněji jedna cyklotrasa/okruh podle uvedených mapek. Cyklotrasa bude znázorněna na podrobnějším nákresu s vyznačením turistických cílů (včetně vysvětlivek). Dále zde bude graf znázorňující převýšení na daném úseku. Doplňující text popisující průběh cyklotrasy, turistické cíle, které je možné navštívit a dále zde budou 2 – 3 fotografie vztahující se k turistickým cílům na cyklotrase. - Text bude doplněn odkazy na nabídky doprovodných služeb pro cyklisty (možnost ubytování, stravování, oprava kol, půjčovna atd.). Na poslední straně budou kontakty na nejbližší informační centra.

Formát A5 (skládaná A4), svázano, plnobarevný, rozsah cca 10 stran A5.

Cyklistický průvodce bude vydán v menším nákladu i v německém a anglickém jazyce a bude k dispozici v informačních centrech v Euroregionu NISA, na obecních úřadech a bude využíván k prezentaci mikroregionu v tuzemsku i v zahraničí.

Speciální příloha:	- Popis nejvýznamnějších objektů (památek) a přírodních zajímavostí v MR a nejbližším okolí (např. zámek Sychrov, pivovar Svijany, objekty původní lidové architektury – roubenky, údolí Mohelky, ...)

OPATŘENÍ 5. POSÍLENÍ A ROZVOJ DALŠÍCH TURISTICKÝCH ATRAKCÍ

Stručná charakteristika:

Pro zvýšení návštěvnosti mikroregionu Jizera bude zapotřebí věnovat více pozornosti rozšiřování turistických atrakcí, zlepšování služeb a snaze o spokojenost zákazníka. Pouze spokojený návštěvník se znovu vrátí do již jednou navštíveného místa a doporučí danou oblast dalším. Důležitá je i otázka, co bude dělat návštěvník dané oblasti, pokud nebude zrovna nejpříznivější počasí pro jakýkoliv druh turistiky.

Cíle opatření:

- rozšíření atrakcí v řešeném území
- zvýšení počtu návštěvníků domácích i zahraničních
- zvýšení příjmů z cestovního ruchu
- nabídnutí náhradního programu v případě nepříznivého počasí
- možnost aktivního strávení každého dne
- vytvoření základních podmínek pro tvorbu pestré a poutavé nabídky oblasti
- zvýšení návštěvnosti
- prodloužení pobytu návštěvníků

Aktivity naplňující opatření:

5.1.	Nalezení vhodných lokalit k vybudování vyhlídkových míst a laviček k odpočinku (např. na komunikaci mezi Sedlíškou, Jívinou a Radimovicemi – výhledy na Ještěd, Kozákov, zámek Sychrov i Český ráj), umístění odpadkových košů.
5.2.	Podpora tvorby produktů cestovního ruchu vycházejících ze specifických podmínek oblasti (vlastivěda, kultura, historie, ovocnářství a pod.).
5.3.	Využití starých zemědělských usedlostí pro rozvoj agroturistiky

Realizační výstupy opatření:

- rozšiřování území využívaných k cestovnímu ruchu
- postupné propojování nových zajímavostí
- kvalitnější informování o nabídce aktuálního využití volného času
- zvyšování využití zařízení cestovního ruchu
- vybudování vyhlídkových a odpočinkových míst

Realizace programu:

2001 - 2004

Vazba na jiná opatření:

Aktivity spjaté s opatřením "4".

7. CELKOVÁ KONCEPCE VEDENÍ TRAS PRO PĚŠÍ A CYKLOTURISTIKU

Cyklistika je nejpřirozenější, nejlevnější a neekologičtější způsob individuální dopravy s únosnou cestovní rychlostí, která je 3 - 5 krát vyšší než pěší chůze. Dopad jedoucího cyklisty po zpevněné komunikaci je na životní prostředí téměř nulový. Doba průjezdu cyklisty určitým úsekem je pak výrazně kratší a za stejnou dobu lze toho spatřit daleko více než při pěším putování.

Území mikroregionu Jizera je vhodné pro rozvoj pěší turistiky a cykloturistiky ve vztahu ke klimatickým podmínkám, zajímavým místům, památkám a také proto, že je území situováno mezi většími centry osídlení (Mnichovo Hradiště, Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou, Turnov) nebo rekreačními oblastmi (Český ráj, rozvíjející se Ralsko) a jejich vzájemná propojení a vazby procházejí tímto územím. Půjde jen o to nalézt správnou formu a posloupnost zaváděných úprav a opatření, aby případný nový úsek turistické stezky nebo cyklotrasy byl soběstačný, atraktivní, umožňoval bezproblémovou další návaznost a zapadal do celkové koncepce.

7.1. NÁVRH PROPOJENÍ TURISTICKÝCH STEZEK

V řešeném území je ukončena červeně značená turistická stezka na Sychrově (zámek) a severní částí prochází modře značená turistická stezka. Není žádoucí síť stezek dále plošně rozšiřovat, ale jde o to nalézt vhodná atraktivní propojení a posílit vzájemnou výhodnost zprostředkovaných vazeb mezi krajinnými celky.

Navrhovaná propojení významných turistických stezek :

- a) prodloužení červeně značené stezky ze Sychrova do Turnova s napojením na Zlatou stezku Českého ráje
  - zprostředkování turistické vazby Liberecké aglomerace a Českého ráje
  - trasa : Sychrov, Kamení, Pěččín, Čtveřín, Přepeře
- b) propojení Sychrova a Maloskalska modře značenou stezkou (případně zelenou)
  - trasa : Sychrov – Jeníšovice - Voděřady
- c) zajištění vztahu ve směru na Mnichovo Hradiště propojením Loukova a Příšovic modře značenou stezkou
  - možnost prodloužení na Mokrý, Všeň a trasy v Českém ráji
  - trasa : Loukov, Svijany, Příšovice

V případě realizace se požádá Ústředí KČT (písemně s jednoduchým plánkem) o schválení trasy, které si vyžádá souhlasné stanovisko místní pobočky KČT. Pokud bude stanovisko kladné, pak zakreslení, vyznačení a vybavení zajišťuje KČT ve vlastní režii.

7.2. CELOSTÁTNÍ CYKLOTRASA Č. 14 , CYKLOSTEZKA “POJIZEŘÍ”

Celostátní cyklotrasa č. 14 je stabilizována a je nutné provést její vyznačení v uceleném úseku. Na cyklostezku “Pojizeří” je napojena v prostoru obce Přepeře.

Cyklostezka “Pojizeří” řeší propojení Prahy s turistickou oblastí Českého ráje v souběhu s tokem řeky Jizery. Cyklostezka se začala budovat a značit ve směru od Prahy. Výhledově by se v Turnově měla napojit na cyklostezku „Údolím Libuňky”, která zpřístupňuje významná centra Českého ráje (Valdštejn, Sedmihorky, Hrubou Skálu a Trosky).

7.3. NÁVRH CYKLOTRAS MÍSTNÍHO VÝZNAMU

Návrh cyklotras místního významu vychází z koncepce cyklotrasy celostátního významu - č. 14 a navrhovaného vedení cyklostezky "Pojizeří".

Místní cyklotrasy mají převážně radiální charakter a zpřístupňují blízká okolní turistická centra nebo jinak zajímavá místa. Je potřebné umožnění dalších vazeb na vzdálenější cíle.

Směrování místních cyklotras :

- a) východ - Sychrov (cyklotrasa č. 14), Paceřice, Jeníšovice, Voděrady, Maloskalsko
- b) jih - Trávníček (cyklotrasa č. 14), Soběslavice, Svijanský Újezd, Svijany (cyklostezka "Pojizeří")
- c) východ - Sedlíštko, Nechálov, Sedlisko, Chocnějovice, Ralsko
- d) jih - Svijanský Újezd, Koryta, Mohelnice nad Jizerou, Mnichovo Hradiště
- e) okruh - Radimovice, Sedlíštko, Soběslavice, Svijanský Újezd, Pěččín, Čtverín, cyklotrasa č. 14, Radimovice

Tyto vytipované směry místních cyklotras mohou být samozřejmě dále doplněny. Vše je závislé na aktivitě místních orgánů, zainteresovaných podnikatelských aktivitách, oddílech cyklistů i samotných obyvatel.

8. TECHNICKÁ, STAVEBNÍ A ORGANIZAČNÍ OPATŘENÍ

Zásady a postup pro zřizování cyklotrasy :

- při přípravě trasy nad mapou je třeba vycházet z dosud navržené sítě dálkových tras KČT a tuto síť doplnit dalšími regionálními a místními trasami, které umožní napojení sídelních celků a center turistického ruchu nebo tvorbu zajímavých místních okruhů (trasy směřovat tak, aby spojovaly turisticky zajímavá místa (objekty turistického, přírodovědného, kulturně poznávacího, vlastivědného nebo historického významu)

- po vypracování návrhu trasy nad mapou musí následovat průzkum v terénu, s prověřením vyznačení v obou směrech (průzkum potvrdí realizovatelnost původního záměru nebo tento bude korigován v závislosti na zjištěné skutečnosti, dále se vypracuje seznam značkařských prvků, vytipují se místa k instalaci i způsob připevnění)

- cyklotrasa se značí zásadně v obou směrech a tomu musí odpovídat i připravovaná dokumentace

- po vypracování konečného návrhu trasy a zákresu do mapového podkladu je nutné zachytit jak současný stav, tak i navrhované prvky, připravit seznam potřebných dopravních značek a dalších prvků značení

- následuje projednání zřízení trasy s příslušnými správci komunikací, vlastníky dotčených pozemků, orgány obcí, odbornými pracovišti Okresních úřadů (referáty životního prostředí, dopravy, regionálního rozvoje), DI Policie ČR, případně správami CHKO

- konečnou verzi návrhu cyklotrasy zašle navrhovatel k přidělení evidenčního čísla a k posouzení na sekretariát Klubu českých turistů

- zřizovatel cyklotrasy určí v dohodě s KČT odpovědného garanta pro kontrolu, údržbu a obnovu značení

V zákoně o silničním provozu jsou v obrazové příloze dopravních značek navrhovány směrové tabule pro vyznačení cyklotras s údaji o názvech a kilometrových vzdálenostech dalších cílů. Podklad je žluté a písmo černé barvy. Tyto tabule budou postaveny na úroveň stávajícím směrovým tabulím (modré barvy), které se užívají v běžném provozu. Sjednocení by mělo být i v rámci celkových rozměrů.

Z hlediska stavebních opatření je nezbytné především na stávajících silnicích vyspravit povrchy vozovek (výtluky) upravit vjezdy z polních a lesních cest odkud budou cyklotrasy přivedeny.

Nové úseky cyklostezek v terénu je možné řešit jednoduchou konstrukcí z vrstvy šterkodrtě 20 cm a zakalením povrchu nebo provedením v zámkové dlažbě. Šířka cyklostezky 3,0 m je dostatečná.

V rámci organizačních opatření se navrhuje osazení informačních tabulí v nástupních místech a následně i na křižovatkách tras s upozorněním na možný provoz vozidel. Dále křížení cyklotras se silnicemi musí být řešeno dopravním značením. Navrhuje se užití svislých dopravních značek "Přejezd pro cyklisty", které jsou v příloze nového zákona. Při péči silnice s cyklotrasou bude nutné upozornit řidiče vozidel na značenou cyklotrasu a provoz cyklistů. V případě ukončení cyklostezky před silnicí je možné převedení kol po klasickém přechodu pro chodce. Kolizní úseky s automobilovou dopravou musí být posuzovány samostatně, každá z variant má svá specifika a konečná volba je závislá na povaze komunikace, četnosti vozidel i cyklistů a pod.

9. ORIENTAČNÍ STANOVENÍ NÁKLADŮ

Náklady na vyznačení cyklotrasy se pohybují v rozmezí 1500 - 2500,- Kč na 1 km a u KČT je možné získat dotaci ve výši 30 % ceny. Pokud se užije směrových tabulí nebo bude nezbytné osadit výstražné a informační svislé dopravní značení při křížení trasy s významnější komunikací se ceny přiblíží výši klasických dopravních značek 800 - 1 200,- Kč za 1 kus (sloupek, dopravní značka, objímka, doprava a montáž - celková cena. cca 2 600,- Kč).

Vybudování cyklostezky v klasické šířce 3,0 m je náročná záležitost, v jednodušší úpravě povrchu polní nebo lesní cesty z rostlého terénu je nutné počítat s částkou cca 1 000,- Kč/m a v případě provedení konstrukce ze zámkové dlažby cca 2 100,- Kč/m.

10. NÁVRH SLUŽEB PRO CYKLOTURISTIKU

Přehled služeb v nástupních centrech (Příšovice, Radimovice):

- využitelnost nádraží ČD, přeprava kol
- kapacitní odstavné plochy – osobní automobily, karavany, vozidla s vleky, autobusy s cyklonávěsy
- informační centrum
  - prodej map a pláneků, organizační pokyny, řád oblasti
  - porada výběru tras, délky, profil, zajímavosti
  - nabídka úschoven, ubytování
  - průvodcovské služby
  - servisní služby na opravu kol, prodej cyklo doplňků
  - stravování, nápoje se specifikou pro sportovce

Na křižovatkách cyklotras mohou být vybudována zastávková místa pro odpočinek s přístřeškem, případně občerstvením doplněné znovu základními informačními údaji. Vyhlídková místa nebo místa lokalit pro pozorování zvířat nebo rostlin se vhodně upraví s možností výstavby vyhlídkových věží a nezbytným doprovodným komentářem.

11. NÁVAZNOST NA TURISTICKÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM

S rozšiřujícím se zájmem o cestovní ruch se stále více projevují nedostatky v turistickém informačním systému. Informační střediska v současné době provozují městské úřady, vědecké knihovny, muzea, soukromé cestovní kanceláře a občanská sdružení, pouze malá část těchto informačních středisek je sdružena v asociaci turistický informačních center. Výsledkem toho všeho je existence několika samostatně provozovaných turistických informačních systémů vzájemně nekompatibilních, absence celoplošné nabídky produktů cestovního ruchu, včetně napojení na mezinárodní informační síť a v neposlední řadě neexistující standard služeb turistických a informačních středisek a center.

V rámci mikroregionu Jizera nefunguje žádné informační středisko. Nejbližší IC je v Turnově.

Pro vzkříšení těchto důležitých služeb cestovního ruchu je nutné vybudování informačních center pro turisty (TIC), což je jedním ze základních předpokladů rozvoje cestovního ruchu, jak je osvědčeno z turisticky vyspělých zemí. TIC bývá první zastávkou turistů a poskytuje jim základní informace a služby, současně slouží k propagaci místních a regionálních aktivit cestovního ruchu. TIC svou činností pozitivně ovlivňuje další podnikatelské aktivity v území a v konečném důsledku má dopad na ekonomickou situaci regionu. Zřízení turistického informačního střediska **typu C** se navrhuje v Radimovicích - vyšší návštěvnost zámku Sychrov, křižovatka turistických cest.

Větší požadavky budou kladeny i na obsluhu infocenter. S přílivem zahraničních turistů poroste tlak i na jazykové znalosti a nabídku služeb na špičkové úrovni.

V poslední době se vzrůstajícím zájmem o cykloturistiku je nutno informační střediska zpřístupnit i těmto turistům. Nejedná se pouze o zpřístupnění fyzické, jako jsou zabezpečovací stojany před těmito středisky, ale též nabízené služby (mapy a plánky s vyznačením cyklotras, tipy na výlety, seznamy opraven a půjčoven kol atd.).

Kritéria minimálního standardu pro zařazení TIC do kategorie C

Zaměření:	umístěno především v atraktivitách cestovního ruchu nebo v jejich blízkosti
Náplň činností:	Poskytuje verbálně, v tištěné nebo elektronické podobě bezplatně informace minimálně v rozsahu okruhu informací tohoto standardu, poskytuje bezplatně informační letáky a propagační a informační materiály. Prezентuje atraktivitu regionu. Podává informaci o ubytování a provádí rezervaci ubytování na základě verbálního dotazu, požadavku po telefonu, faxem. Prodává mapy místa, regionu (dalších regionů), turistické průvodce, upomínkové předměty, videokazety, informační CD ROM.
Jazyky:	Anglický a minimálně jeden další světový jazyk (doporučena němčina).
Doporučené umístění:	Místo soustředění turistů, snadný pěší přístup k exteriéru i interiéru TIC. Je doporučeno, aby TIC bylo přístupné i osobám tělesně postiženým.
Označení a orientace:	Označení exteriéru logem C, směrovky s kontaktem z vybraných hlavních míst soustředění turistů.
Otvírací doba:	Celoroční nebo sezónní minimálně 5 dní v týdnu od 9 - 17 hodin.
Informace mimo otvírací dobu:	Informace mimo otvírací dobu viditelně dostupná otevírací doba vlastního TIC, adresa, telefon a otvírací doba nejbližšího TIC, tísňová telefonní čísla (policie, hasiči, první pomoc) s překladem do anglického a německého jazyka, volně přístupná aktualizovaná a proti nepřízni počasí chráněná mapa okolí v okruhu minimálně 50 km s vyznačením TIC, turistických stezek a hlavních atraktivit a jejich stručným popisem včetně dopravní dostupnosti, doporučena je mapa pro jednodenní poznávací výlety. Na záznamníku hovorů odezva a informace o otvírací době TIC v českém, anglickém a německém jazyce. Nabídka ubytování v daném místě.
Vybavení a software:	Multimediální PC, MS-Word, Excel, MSIE, stojany pro informační materiály, přepážka pro odbavení klienta, místo pro usazení klienta se stolem pro sepsání poznámek, telefon včetně záznamníku hovorů, fax.
Připojení na Internet:	Doporučeno připojení na Internet pevnou linkou nebo přes telefon. WWW stránky jako součást jiných stránek.
Vzdělání:	Zaměstnan minimálně jeden pracovník s bakalářským nebo magisterským vzděláním resp. absolvent VOŠ v oboru cestovní ruch.
Okruhy poskytovaných informací:	Společenské a geografické informace, důležité kontaktní informace, podrobné informace o atraktivitách (hrady, zámky, skanzeny, městské památkové rezervace, archeologická naleziště, seznam významné galerie, muzea, kostely, kláštery, synagogy, kaple aj. včetně provozní doby a vstupného), přírodních zajímavostech (naučné stezky, národní parky, chráněná území a výtvořy, minerální prameny aj.), službách CR (cestovní kanceláře a cestovní agentury, směnárny, síť TIC), dopravě (dostupnost jednotlivých míst, dopravní informace pro motoristy včetně meteorologických, sjízdnost silnic v zimním období, stav na hraničních přechodech v rámci ČR aj.), stravovacích možnostech, kulturních, společenských, sportovních a dalších akcích, obchodu a službách. Podrobné informace jsou poskytovány v rámci turistického marketingového regionu, pro poskytnutí požadované informace propojení zejména na okolní turistické marketingové regiony.

Společné zásady	Poskytování verbálních, digitálních a části tištěných informací bezplatně, bezplatné informační brožury v českém, anglickém a německém jazyce jsou ve stojanech volně dostupné a tematicky seřazené, odpovědi na dotazy E-mailem, faxem a dopisem se poskytují nejpozději následující den, vstřícná komunikace s klientem, upravený interiér i exteriér, průběžná aktualizace vyvěšených informací, aktivní spolupráce s dalšími TIC v regionu, aktivní zapojení do budování koordinovaného turistického informačního systému. Kontakt a komunikace s klientem: pracovníci TIC musí jednoznačně ukázat, že jsou klientovi k dispozici, dodržovat pořadí přichozích klientů, být vstřícní ke klientovi, dát přednost klientovi před administrativními úkony. Telefonický rozhovor: při vyřizování telefonického hovoru poskytnout požadovanou informaci podle možností a s ohledem na klienty přítomné v TIC v přiměřeném rozsahu, pokud nelze informaci poskytnout, vyžádat si telefonní číslo klienta a sdělit mu informaci po jejím zjištění.
Označení a logo	Označení: „Turistické informační centrum /Tourism information centre/“, logo: tmavě zelené pozadí, bílé i., jedna bílá hvězdička.

Zdroj: Zpracování problematiky cestovního ruchu, obsažené v sektorovém operačním plánu a její aplikace do regionálních operačních programů – 1999, DHV CR spol. s r.o., SAURA s.r.o.

12. ZÁVĚRY

S ohledem na polohu, přírodní prostředí a potenciál kulturních i stavebních zajímavostí v řešeném území a hlavně v jeho těsném okolí se jeví, jako jedna z možností zvýšení atraktivity, podpora a rozvoj cestovního ruchu. Cestovní ruch je významný zdroj příjmů obcí a má multiplikační efekt.

Nemalé předpoklady má řešené území pro rozvoj, stále populárnějšího odvětví cyklistiky ve vazbě na poznávání krajiny, lidí a místních kolorit - cykloturistika. Program řeší využití vlastního území mikroregionu Jizera pro cykloturistiku, navrhuje místní trasy, jejich nezbytné vybavení souvisejícími službami, nabízí turistické cíle, event. uvádí další možnosti, které může toto území a okolí svým návštěvníkům poskytnout.

V širších vztazích Program navazuje na cyklotrasy především regionálního významu, se zdůrazněním vazeb na blízká turisticky vyhledávaná centra Český ráj (Turnovsko, Maloskalsko, Ralsko).

Jedním z prvořadých úkolů bude zajištění garanta pro vyznačení, údržbu a další rozšiřování cyklotras v řešeném území.

Seznam navrhovaných opatření a s nimi souvisejících aktivit, které vedou k naplnění hlavních cílů rozvoje cykloturistiky, bude sloužit pro potřeby státní i místní správy, potenciálních investorů v území a ostatních subjektů. Celý Program je připraven a směřován k možnostem využití dotací z existujících a připravovaných programů (např. PHARE, SAPARD, GRAND CR apod.).

B. NÁVRH PROTIPOVODŇOVÝCH OPATŘENÍ PRO OBCE

PŘÍŠOVICE (SVIJANY), PĚNČÍN, SVIJANSKÝ ÚJEZD, KOBLY A VLASTIBOŘICE

Úvod

Povodně jsou přírodní silou, kterou nelze eliminovat. V zájmovém území mikroregionu Jizera je jejich rozsah variabilní. V zájmovém území představují největší přímé nebezpečí v oblasti přírodních katastrof a mohou být příčinou závažných krizových situací, při kterých mohou vzniknout závažné materiální škody. S ohledem na charakter území nemůže být jeho ochrana absolutní. Poslední povodně se v zájmovém území vyskytly v letech 1996 - 1999.

Popis opatření

Závažnou problematikou zájmového území je ochrana před přívalovými dešti a povodněmi na řece Jizeře, která je prakticky jediným vodohospodářsky významným tokem v zájmovém území.

Na základě místního šetření bylo zjištěno, že přívalové deště ohrožují obce mikroregionu z hlediska velkého procenta každoročně oraných zemědělských ploch, nevhodnou technologií využití těchto ploch v kombinaci s geomorfologickými a klimatickými poměry zájmového území.

Efektivní preventivní opatření je nutné uplatňovat systémově v uceleném povodí, je třeba nalézt vhodnou kombinaci opatření v krajině, která zvyšují přirozenou akumulaci a retardaci vody.

Při akutním nebezpečí výskytu povodně je třeba informovat občany o jednotlivých stupních povodňové aktivity.

Hlásnou povodňovou službu organizují povodňové orgány. Systém hlásné služby je decentralizovaný a je založen na účasti všech zúčastněných na ochraně před povodněmi. Jsou to zejména správci vodních toků a provozovatelé vodních děl. V zájmovém území správci vodních toků jsou Povodí Labe a.s. Hradec Králové a Státní meliorační správa.

Pro včasné varování před povodněmi je nutno podpořit výstavbu lokálních varovných systémů. Jedná se o systémy umožňující bez lidského zásahu varovat obyvatelstvo. Pracují na základě měření a vyhodnocování srážek. Instalace těchto systémů musí probíhat pod odborným dohledem ČHMÚ.

Je třeba provést změny využívání pozemků, změny rostlinného pokryvu, zatravňování břehů a přirozených inundací, tvorba protierozních mezí a vegetačních pásů a změny ve strukturách krajiny prováděné za účelem zachycení vody v povodí a zpomalení jejího odtoku, včetně realizace navrhovaných prvků ÚSES.

Zemědělské pozemky v záplavových území je nutno využívat tak, aby byla maximálně zachována jímací schopnost půdy pro vodu. Musí být zamezeno silnému zhutňování a erozi půdy.

Svažité zemědělské plochy musí být obhospodařovány po vrstevnici.

Úkolem technických opatření je především zmírnit účinky povodně zachycením části jejího objemu a tím snížením kulminačních průtoků nebo zabráněním rozlivů.

V ochraně před povodněmi v zájmovém území je třeba omezovat ekonomické aktivity v záplavami ohroženém území.

Movité a nemovité majetek občanů by měl být chráněn pojistnou smlouvou.

Pro kontrolu stavu ohrožených území je třeba provádět pravidelné povodňové prohlídky. Zemědělské pozemky je nutno využívat tak, aby byla zachována jejich jímací schopnost. Síť polních komunikací řešit s ohledem na ekologické požadavky.

S ohledem na vesměs vysoké náklady na realizaci protipovodňových opatření je k rozhodování nezbytné zvážit jak jejich účinnost, tak efektivitu vložených prostředků s ohledem na chráněné hodnoty a vždy provést posouzení vlivu na životní prostředí. Záměry výstavby technických prvků musí být promítnuty a schváleny v územních plánech a proto předchází projednání s veřejností a veřejnou správou.

Lokální protipovodňová opatření slouží k ochraně jednotlivých sídel a ta jsou odpovědná za jejich realizaci.

Obec Příšovice -

leží na pravém břehu řeky Jizery v jejím inundačním území. Nadmořská výška zájmového území se pohybuje okolo 237,0 m n.m.. Dle údajů poskytnutých obecním úřadem kóta hladiny při průtoku v Jizeře činí $Q_{10}=235.88$, $Q_{50}=238.35$, $Q_{100}=238.63$ (výškový systém BALT). Údaje o hladinách n-letých vod jsou vztaženy k profilu v místě silničního mostu. Územím obce dále protéká potok Příšovka a její přítoky.

Obec není prakticky možno chránit před pravidelnými zátopami. Pro rychlé odvedení vody ze zájmového území je třeba zajistit případné čištění koryta Jizery a udržovat ho v dobrém průtočném stavu. Obnovit veškeré odvodňovací příkopy, pravidelně čistit a udržovat veškeré propustky. Mezi korytem řeky Jizery a vytěženým lomem na písek je nutno odstranit navážku a uvolnit průleh a umožnit volný průtok vody při zvýšených průtocích. Pokud se týče potoku Příšovky, č. hydrologického povodí 1-05-02-023, je nezbytné po dohodě s Povodím Labe a.s. provést rekonstrukci celého koryta včetně odstranění nevhodných objektů. Jako jedno z prvních opatření je nutno provést vyčištění koryta od naplavenin, provést hydrotechnické posouzení drážního propustku pod železniční vlečkou do panelárny a provést případné zkapacitnění (stávající propustek – betonové trouby 2x DN 600). V prostoru drubežářských závodů je koryto potoku zatrubněné v délce cca 400,0 m (betonové trouby DN 800). Vtok do zatrubněného úseku je opatřen česlemi, které je nutno pravidelně čistit. Evidentně zde dochází ke vzdouvání vody. Je nutno provést hydrotechnické posouzení stávajícího zatrubnění a eventuelně rozhodnout o jeho zkapacitnění.

- Na území Příšovic bezprostředně navazuje obec **Svijany** -

leží na pravém břehu řeky Jizery. Povodněmi je pravidelně ohrožováno území mezi jezem a restaurací, pravidelně je takto ohrožováno asi 25 objektů na pravém břehu.

Návrh opatření – v zátopovém území obnovit původní síť odvodňovacích příkopů a obnovit průtok mezi vytěženým lomem na písek a korytem Jizery. Dle zjištěných údajů v profilu železničního mostu kóta hladiny při průtoku v Jizeře činí $Q_{10}=235.97$, $Q_{50}=236.30$, $Q_{100}=236.45$ m n.m.. Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí cca 237,0 m n.m. – 279,0 m n.m..

Obec Pěnčín -

leží mimo inundaci Jizery. Obcí protéká Pěnčínský potok č. hydrologického povodí 1-05-02-032. Jeho přítok tvoří Albrechtický potok č. hydrologického povodí 1-05-02-032/11.

Z vodohospodářského hlediska se nejedná o významné toky. Koryto potoka je převážně zemní. Na území obce je zatrubněno pomocí rámů Beneš profilu 2000/1000 mm. Zatrubněná část toku končí za prodejnou potravin.

U Pěnčínského potoka není nutno v prostoru nad obcí provádět úpravy koryta. Je však třeba toto koryto udržovat průtočné. Pro zachycení přívalových vod se doporučuje nad obcí vybudovat cca 2 kusy přehrázek s dostatečnou retenční kapacitou. V prostoru nad přehrázkami bude docházet k zachycování splavenin z přilehlých pozemků. Navržené opatření rovněž znamená minimální zásah do zeleně v údolnici potoka.

Obec Svijanský Újezd

leží v mikroregionu Jizera, obcí protéká Havlovický potok. Jedná se o vodoteč se značně rozkolísanými průtoky. V letech 1996 - 1999 byla zaplavena místní část Chaloupky. Příčinou zaplavování obce je voda z polí. Je třeba přehodnotit technologii obhospodařování okolních pozemků. Volit vhodná agrotechnická opatření, obnovovat zatravněné pásy a meze tak, aby nedocházelo ke vzniku eroze a zrychlení odtoku z povodí. Je nutno čistit koryto Havlovického potoka. Nad obcí se doporučuje vybudovat 2 ks přehrázek s retenčním prostorem. Obec má zpracovaný povodňový plán.

Obec Kobyly -

je součástí mikroregionu Jizera. Obcí protéká Kobylský potok. Vodami z přívalových dešťů je ohrožována místní část Nechálov. Kobylský potok je pouze občasná vodoteč. Příčinou zaplavování obce je voda z polí. Je třeba přehodnotit technologii obhospodařování okolních pozemků. Volit vhodná agrotechnická opatření, obnovovat zatravněné pásy a meze tak, aby nedocházelo ke vzniku eroze a zrychlení odtoku z povodí. Je nutno čistit koryto potoka. V povodí Kobylského potoka se doporučuje vybudovat 2 retenční nádrže pro zachycení přívalových vod.

Obec Vlastibořice -

byla přívalovými vodami postižena poprvé v roce 1999. Bylo zaplaveno místní hřiště u bývalé školy. Příčinou zaplavování obce je voda z výše položených zemědělských pozemků, což svědčí o nepříliš vhodném využití těchto pozemků. Přívalové vody z území obce odvádí občasná bezejmenná vodoteč. V intravilánu obce je tato vodoteč zatrubněna. Bylo zjištěno zatrubnění DN cca 400. Toto zatrubnění je zjevně poddimenzované. Je třeba provést hydrotechnické posouzení a následně rekonstrukci celého zatrubněného úseku v délce cca 300 m. Rovněž je třeba řešit zachycení splavenin na vtoku do zatrubněné části, případně je rovněž nutno řešit obnovu zatravněných ploch nad obcí ve spolupráci s příslušnou zemědělskou firmou.

Závěr

Závěrem lze konstatovat, že nejvíce ohrožovanou obcí jsou Příšovice. Veškerá případná protipovodňová opatření je nutno konzultovat s Povodím Labe a.s. Hradec Králové. Při případné stavební činnosti v zájmovém území obce Příšovic a Svijan je nutno vycházet z údajů uváděných ve studii odtokových poměrů vypracované Hydroprojektem Praha. Údaje je nutno vyžádat od Povodí Labe a.s. Hradec Králové. S ohledem na skutečnost, že studie byla zpracována v období před provedením významných zásahů do krajiny viz. výstavba komunikační sítě, je nutno zvážit provedení aktualizace této studie.

Všechny obce s výjimkou Kobyl a Vlastibořic mají zpracovaný povodňový plán. Při zvýšené povodňové aktivitě je nutno dodržovat ustanovení povodňového plánu a dbát pokynů povodňového orgánu.

Pro ochranu obcí před přívalovými dešti je třeba řešit technická opatření včetně ekologických opatření tak, aby nedocházelo k další devastaci krajiny. V návaznosti na toto opatření je třeba rozhodnout o intenzitě zemědělského využití celého území.

Odhad stavebních nákladů:

Úprava koryta Příšovky	1400 m	á 9000,- Kč/m	12 600 000,- Kč
Úpravy propustků, čištění průlehů, obnova příkopů			3 000 000,- Kč
Zřízení přehrážek s nezbytnou úpravou retenčního prostoru na Pěňčinském potoce			
	2 ks	á 1 500 000,- Kč	3 000 000,- Kč
Zřízení 2 ks nádrží na Kobylském potoce			5 000 000,- Kč
Zřízení 2 ks přehrážek na Havlovickém potoce včetně nezbytné úpravy Havlovického potoka			5 000 000,- Kč
Rekonstrukce zatrubněné části bezejmenné vodoteče ve Vlastibořicích			
	300 m	á 600 Kč/m	1 800 000,- Kč
Celkem nezbytné stavební náklady			30 400 000,- Kč

Výše uvedený odhad stavebních nákladů zahrnuje pouze předpokládané náklady na technická opatření. Nezahrnuje náklady na přípravné práce jako jsou průzkumy, studie a další stupně dokumentace. Nezahrnuje rovněž náklady spojené s nezbytnými ekologickými opatřeními v zájmovém území. (technická a biologická rekultivace, převod orné půdy do zatravněných ploch ve zdůvodněných případech).

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

CR	Cestovní ruch
ČCCR	Česká centrála cestovního ruchu
ČR	Česká republika
ERN	Euroregion Nisa
EU	Evropská unie (European Union)
GRAND CR	Program na podporu cestovního ruchu
k.ú.	Katastrální území
NUTS2	Územní statistická jednotka složená z území okresů: Česká Lípa, Liberec, Jablonec nad
Severovýchod	Nisou, Semily, Trutnov, Jičín, Náchod, Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou, Pardubice, Chrudim, Ústí nad Orlicí a Svitavy
OkÚ	Okresní úřad
PHARE	Speciální vstupní program pro výstavbu institucí dle právního rámce EU, investice do řídicí infrastruktury a do oblastí ekonomické a sociální soudržnosti
SAPARD	Speciální vstupní program pro rozvoj zemědělství a venkova (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development)
ROP	Regionální operační program
ÚPNSÚ	Územní plán sídelního útvaru
ÚPN VÚC	Územní plán velkého územního celku
US	Urbanistická studie